

EVA: 2022-3130-0030

PREDLOG

ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3D)

Ministrstvo za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU) je pristopilo k pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), in sicer na podlagi dejavnikov, opisanih v nadaljevanju.

Uvodoma pojasnjujemo, da je bil leta 2015 sprejet Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15), ki je začel veljati aprila 2016 in s katerim sta bili v naš pravni red preneseni Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU) in Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU).

Rešitve tega zakona, katerega primarni cilj je bil popoln prenos obeh prej navedenih direktiv, so omogočile bolj transparentne, krajše in učinkovitejše postopke, hkrati pa tudi spodbudile inovativnost in izbor izvajalcev na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo, pri čemer je za določene specifične storitve zakon eksplicitno prepovedal zgolj ceno kot edino merilo za izbor (npr. inženirske storitve). Zakon je tudi z vidika socialne note zagotovil, da pri javnem naročanju ne omogoča sodelovanja tistih subjektov, ki ne spoštujejo delovne zakonodaje zaradi kršitev plačil v zvezi z delom, so bili pravnomočno obsojeni zaradi kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev ali ne izpolnjujejo obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti oziroma nimajo predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let (t.im REK obrazci). Zakon je, kot posledico prizadevanj, da bi čim bolj poenostavili in debirokratizirali javno naročanje, poenostavil nacionalno urejen postopek (naročilo male vrednosti) in vključil tudi več rešitev na področju elektronskega naročanja, zlasti obveznost elektronske oddaje ponudb in tudi objavo in s tem vročitev večine odločitev na portalu javnih naročil. Zmanjšali so se stroški vročanja in s tem tudi skrajšali postopki, ponudniki pa v vseh državah članicah EU uporabljajo enoten obrazec za izkazovanje usposobljenosti, ki ga lahko tudi večkrat uporabijo. Zakon je kot eno pglavitnih rešitev vpeljal tudi možnost, da se lahko ponudnik sklicuje na kapacitete tretjih in dokazuje kadrovske sposobnosti svojih ali »izposojenih« posameznikov in podjetij vendar samo pod pogojem, da ti tudi dejansko opravljajo ta del posla. Poleg tega pa je zakon določil, da lahko naročnik zahteva, da ponudnik ključne naloge opravi sam. Na področju sprememb pogodb je zakon, sicer strožje, kot to določajo direktive s področja javnega naročanja, omogočil nekatere spremembe pogodb brez izvedbe postopka.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 14/18) se je bolj natančno in določljivo uredilo socialno klavzulo ter pri 82 delovno intenzivnih storitvah uvedlo

polletno preverjanje obveznih razlogov za izključitev izvajalca. Gre za storitve, ki jih smatramo kot kritične delovno intenzivne storitve. Ta zakon je uredil tudi ustrezne podlage za nadgradnjo enotnega informacijskega sistema (e-Dosje), ki je to preverjanje poenostavilo, ter uvedel dodatna socialna merila, ki jih mora naročnik vedno upoštevati, ko naroča 82 prej omenjenih storitev.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 121/21) se je uredil poenostavljen postopek javnega naročila pod mejnimi vrednostmi EU (naročila male vrednosti), odpravile so se nekatere administrativne obveznosti na strani naročnikov (npr. poenostavljeno poročanje pri okvirnih sporazumih, lažje pridobivanje dokazil o nekaznovanosti...) in dopustilo večjo prožnost, hkrati pa so se uredile in dopolnile določbe o prekrških s tega področja, kjer se je nabor prekrškov, za katere je praksa pokazala, da so potrebni za ustreznejše ravnanje naročnikov in ponudnikov in njihovo večjo odgovornost pri izvajanju postopkov oziroma pri izvajanju pogodb, razširil z nekaterimi novimi. Zakon je v določenem delu tudi nekoliko dvignil mejne vrednosti za njegovo uporabo in mejno vrednost za uporabo postopka naročila male vrednosti, hkrati pa se je zaradi zagotavljanja večje transparentnosti uredila objava seznamov evidenčnih naročil izključno na portalu javnih naročil, objava vse dokumentacije izključno na portalu javnih naročil in objava vseh odločitev o oddaji javnih naročil, tudi tistih, ki se oddajo v postopkih s pogajanjem brez predhodne objave (z izjemo nujnih postopkov). Za naročnike, ki zaradi svoje specifične težko zasledujejo gospodarne cilje ali druge strateške usmeritve, če morajo naročiti v skladu z zakonom, se je do mejnih vrednosti EU določilo nove izjeme, in sicer: za javno naročanje hrane oziroma živil, naročanje blaga za nadaljnjo prodajo ali za protokolarne namene oziroma promocijo Republike Slovenije. Določene pravne storitve (pravno svetovanje, pravno zastopanje), ki so bile zajete med t. i. socialne in druge posebne storitve, za katere je veljal poenostavljen režim naročanja, pa se je umestilo v sistem javnega naročanja.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 10/22) se je uredil poseben sistem za naročanje medicinskih pripomočkov in medicinske opreme z določitvijo referenčnih cen in načinom izvedbe v primeru odstopanja od slednjih.

Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: US RS) pa je v postopku za oceno ustavnosti posameznih določb Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljevanju: ZJN-3A), začetem na pobudo družbe KPL, d.o.o., Ljubljana, in dveh drugih so-pobudnikov, izdalo odločbo št. U-I-180/19-23 z dne 5. 5. 2022 (Uradni list RS, št. 74/2022, v nadaljevanju: odločba sodišča), s katero je odločilo, da sta točka b) četrtega odstavka 75. člena in točka c) drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 67.a člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21 in 10/22, v nadaljevanju ZJN-3) v delih, ki se nanašata na kršitve v zvezi z delovnim časom in počitkom, v neskladju z Ustavo. US RS je določilo, da se do odprave ugotovljenih nepravilnosti točka b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3 še naprej uporablja, in sicer tako, da se gospodarskemu subjektu tudi v primeru upoštevanih delovnopравниh kršitev, ki bi povzročile njegovo izključitev iz postopka javnega naročanja, omogoči, da naročniku predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev (popravni mehanizem). US RS je tudi določilo, da v primeru, ko naročnik ob periodičnem preverjanju po drugem odstavku 67.a člena ZJN-3 ugotovi obstoj dveh kršitev iz točke c) drugega odstavka tega člena, ki se nanašata na delovni čas in počitek, naročnik ne začne novega postopka javnega naročanja v skladu s četrtnim odstavkom in se razvezni pogoj iz petega odstavka tega člena ne more izpolniti.

Navedena odločba sodišča je osnovna in primarna podlaga za pripravo predloga tega zakona, da se na ustrezen način odpravi neskladnost z Ustavo.

Slovenija je v okviru Načrta za okrevanje in odpornost naslovila tudi izziv povečanja konkurenčnosti, zato je MJU kot enega od mejnikov določilo tudi ekonomsko in primerjalno pravno analizo vrzeli v sistemu naročanja z namenom opredelitve vzrokov za dejansko stanje in primerjava vzrokov za vrzeli ali učinkovitosti nabavnih procesov v gospodarstvu. Študija, ki jo je v okviru tega programa za ministrstvo

zagotovila Evropska komisija v sodelovanju s PricewaterhouseCoopers (PwC), pa med drugim nakazuje tudi nekaj morebitnih novih (zlasti mehkih) ukrepov za zmanjšanje števila ne-transparentnih postopkov in zvišanje deleža prejetih ponudb v posameznem postopku.

Poglavitne rešitve predloga zakona:

Predlog zakona tako sledi odločbi US RS in zaradi zagotovitve načela sorazmernosti razširja nabor okoliščin, ki jih je potrebno preverjati oziroma ki vplivajo na uresničitev razveznega pogoja na način, da po vzoru razlogov za izključitev med okoliščine, ki jih je potrebno periodično preverjati pri pogodbah za delovno intenzivne storitve, dodaja tudi kazniva dejanja. Obenem zaradi zagotavljanja enake obravnave kandidatov in ponudnikov v postopkih javnega naročanja in pri njihovem izvajanju predlog zakona dovoljuje popravni mehanizem pri vseh razlogih za izključitev in pri vseh okoliščinah, ki so podlaga za razvezo pogodbe.

Z vidika večje transparentnosti in kot orodje ali informacija, ki bo ponudnikom omogočala boljše priprave in sodelovanje v postopkih javnega naročanja, predlog zakona ureja tudi obveznost priprave in objave letnih načrtov javnih naročil.

Zaradi bolj odgovornega pristopa k izvajanju ne-transparentnih postopkov pa zakon določa tudi obveznost naročnika o ex ante obveščanju ustreznih nadzornih organov o razlogih za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave.

BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22 in 74/22 – odl. US) se v 21. členu v drugem odstavku na koncu doda besedilo, ki se glasi:

»Za naročila iz prejšnjega stavka naročnik zagotovi, da so vsi ponudniki, ki so oddali ponudbo, v 30 dneh od oddaje naročila obveščeni o izboru.«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Naročnik najkasneje do prvega februarja za tekoče leto na portalu javnih naročil objavi letni načrt javnih naročil, za katere se uporablja ta zakon in ki zajema naslednje podatke:

- predmet naročila,
- predvidena vrsta postopka javnega naročila,
- predviden začetek postopka javnega naročila,
- predvideno trajanje pogodbe o izvedbi javnega naročila.«.

Obrazložitev k 1. členu:

S predlagano dopolnitvijo 21. člena se zaradi večje transparentnosti določa, da mora naročnik tudi za evidenčna naročila, katerih vrednost je nad 10.000 EUR, obvestiti vse ponudnike, ki so oddali ponudbe o rezultatih izbora, poleg tega pa se za javna naročila, za katera je treba uporabljati zakon določa tudi obvezna objava letnih načrtov javnih naročil, ki bo prispevala k povečanju konkurenčnosti v postopkih javnega naročanja, saj bodo lahko zainteresirani gospodarski subjekti seznanjeni z načrti posameznih naročnikov in področij nabav lažje organizirali svoje delo in kapacitete znotraj terminskih načrtov.

2. člen

V 46. členu v prvem odstavku v točki č) se za besedo »upoštevati« doda besedilo: »in pod pogojem, da naročnik, kadar je to objektivno mogoče, gradnje, blago ali storitve po tem postopku odda le za čas do sklenitve pogodbe o izvedbi javnega naročila po izvedenem transparentnem postopku, ki ga mora začeti najkasneje v roku 30 dni od oddaje naročila.«.

V šestem odstavku se pika nadomesti z vejico in doda besedilo: »namero o izvedbi in obrazložitev pa pred začetkom postopka posreduje Državni revizijski komisiji in zagovornikom javnega interesa, kot jih določa zakon, ki ureja pravno varstvo na področju javnega naročanja.«.

V devetem odstavku se na koncu odstavka doda besedilo: »Ne glede na šesti odstavek tega člena naročniku v primeru iz č) točke prvega odstavka tega člena namere in obrazložitve ni treba posredovati Državni revizijski komisiji in zagovornikom javnega interesa, kot jih določa zakon, ki ureja pravno varstvo na področju javnega naročanja.«.

Obrazložitev k 2. členu:

S tem členom se dopolnjuje 46. člen veljavnega zakona, in sicer z navedbo dodatnega pogoja pri izvedbi postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti. Postopek s pogajanjem brez predhodne objave je sicer najmanj transparenten postopek, kjer se pri njegovi uporabi odstopa tudi od temeljnega načela Pogodbe o delovanju Evropske Unije glede preglednosti, zaradi česar tudi Sodišče EU zahteva, da je uporaba tega postopka še vedno izjema in se uporablja zelo restriktivno (na primer zadevi *C-275/08, Komisija proti Nemčiji*, in *C-352/12, Consiglio Nazionale degli Ingegneri*). Prav tako pa tudi iz Smernic Evropske komisije o uporabi okvira za javno naročanje v izrednih razmerah zaradi krize v zvezi z boleznijo COVID-19 (OJ C 1081, 1.4.2020) izhaja, da postopek s pogajanjem brez predhodne objave sicer omogoča izpolnjevanje takojšnjih potreb v primeru skrajne nujnosti, vendar se lahko uporablja samo toliko časa, dokler se ne najdejo stabilnejše rešitve, kot so okvirne pogodbe za blago in storitve, ki se oddajajo z rednimi postopki (vključno s pospešenimi postopki). Po predlagani spremembi tega člena bo tako naročnik v primeru skrajne nujnosti še vedno lahko s tem postopkom zagotovil takojšnjo pridobitev blaga, storitev ali gradenj, pri čemer pa je sedaj jasno opredeljeno, da je to mogoče le do sklenitve pogodbe o izvedbi javnega naročila, ki ga naročnik začne najkasneje 30 dni po oddaji naročila po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Zakon pri tem pove, da to velja v primerih, ko je to objektivno mogoče, saj potreba po takojšnji enkratni dobavi določenega blaga ali takojšnji izpolnitvi pogodbe, ki je naročnik ne potrebuje izvrševati sukcesivno, na daljši rok ali večkrat, onemogoča izpolnitev tega pogoja. V primerih, kjer se predmet naročila potrebuje dlje časa, večkrat, kontinuirano ipd., pa mora naročnik trajno rešitev poiskati s transparentnim postopkom, vmesno časovno vrzel pa v primeru nujnosti uredi s postopkom s pogajanjem brez predhodne objave.

Iz razloga zgoraj pojasnjene potrebe po restriktivni uporabi postopka s pogajanjem brez predhodne objave v vseh primerih, razen v primerih uporabe postopka skrajne nujnosti, pa se naročnike zavezuje, da namero o izvedbi tega postopka ter obrazložitev razlogov za uporabo tega postopka pred začetkom postopka posredujejo Državni revizijski komisiji kot prekrškovnemu organu in zagovornikom javnega interesa, ki so na podlagi zakona, ki ureja pravno varstvo v postopkih javnega naročanja Računsko sodišče RS, Komisija za preprečevanje korupcije in Javna agencija RS za varstvo konkurence. Pri tem je treba izpostaviti, da obvestilo o nameravani izvedbi postopka ne predstavlja seznanitve s kršitvijo, saj zgolj napoved izvedbe postopka pred njegovim začetkom še ne pomeni tudi dejanske izvedbe postopka. Namreč, zakon, ki ureja pravno varstvo v postopkih javnih naročanja določa specifičen rok za vložitev zahtevka za revizijo s strani zagovornikov javnega interesa, in sicer je ta 45 delovnih dni od dneva, ko je zagovornik izvedel za kršitev. Namen obveščanja zagovornikov javnega interesa o nameravanih izvedbah postopkov s pogajanjem brez predhodne objave pa je zlasti v tem, da so slednji vsak iz svojega področja pristojnosti na ta način opolnomočeni z dokumentacijo, iz katere pri izvajanju svojih rednih nalog pregledov in nadzorov

lažje zaznajo morebitne kršitve ali druga odstopanja, ki lahko morebiti kažejo na potrebo po podrobnejšem nadzoru.

3. člen

V 67. členu se v četrtem odstavku v tretji alineji besedilo »Razvezni pogoj se uresniči pod pogojem, da je od seznanitve s kršitvijo in do izteka veljavnosti pogodbe še najmanj šest mesecev, v primeru nastopanja s podizvajalci pa tudi, če zaradi ugotovljene kršitve pri podizvajalcu izvajalec ustrezno ne nadomesti ali zamenja tega podizvajalca v roku 30 dni od seznanitve s kršitvijo. Ne glede na prejšnji stavek se pogodba za izvedbo javnega naročila gradnje ne razveže, če bi razveza pogodbe naročniku povzročila nesorazmerne stroške ali bistvene težave pri nemoteni izvedbi gradnje ali nesorazmerno časovno zamudo in pod pogojem, da naročnik izvajalca najkasneje v 20. dneh od seznanitve s kršitvijo obvesti, da se pogodba ne razveže.« nadomesti z besedilom »V primeru seznanitve naročnika mora ta o tem obvestiti izvajalca v roku 5 dni. Izvajalec lahko v roku petih dni od prejema obvestila naročniku predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju kršitev. Če obstaja kršitev pri podizvajalcu, lahko izvajalec v roku petih dni od prejema obvestila naročniku predloži dokaze, da je podizvajalec sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju okoliščin. Če izvajalec ni predložil dokazov za podizvajalca ali če jih je, pa naročnik oceni, da ti ukrepi ne zadoščajo, lahko izvajalec zamenja podizvajalca v roku 25 dni od seznanitve s kršitvijo v skladu s 94. členom tega zakona, če ta zamenjava ne predstavlja bistvene spremembe pogodbe. Če izvajalec ni predložil dokazov zase ali za podizvajalca ali če jih je, pa naročnik oceni, da ti ukrepi ne zadoščajo ali če izvajalec ne predlaga novega podizvajalca ali če naročnik v skladu s 94. členom tega zakona pravočasno predlaganega novega podizvajalca zavrne, se razvezni pogoj uresniči pod pogojem, da je od seznanitve naročnika s kršitvijo in do izteka veljavnosti pogodbe še najmanj šest mesecev. Ne glede na prejšnji stavek se pogodba za izvedbo javnega naročila gradnje ne razveže, če, če bi razveza pogodbe naročniku povzročila nesorazmerne stroške ali bistvene težave pri nemoteni izvedbi gradnje ali nesorazmerno časovno zamudo in pod pogojem, da naročnik izvajalca najkasneje v 20. dneh od seznanitve s kršitvijo obvesti, da se pogodba ne razveže.«.

Obrazložitev k 3. členu:

ZJN-3 ločuje dva razvezna pogoja, in sicer glede na predmet naročila. Ureja ju ločeno, za primer delovno intenzivnih storitev v 67. a členu, za vse ostale predmete naročil pa v 67. členu. Z namenom, da se ti dve določbi kar se da primerljivo uredita, se po vzoru sprememb, ki jih vezano na 67.a člen terja ustavna uskladitev, tudi pri klasičnem razveznem pogojem s predlagano spremembo 67. člena po novem omogoča uveljavljanje popravnega mehanizma, in sicer tako s strani izvajalca kot podizvajalca. To pomeni, da šele neuspešno uveljavljanje popravnega mehanizma, če ga izvajalec (zase ali za svojega podizvajalca) po prejemu obvestila sploh zahteva oziroma uveljavi, lahko v posledici pomeni uveljavitev razveznega pogoja. Popravni mehanizem je torej vmesni člen, ki gospodarskim subjektom kljub ugotovitvi določenih okoliščin – obstoj kršitev, ki bi sicer praviloma terjale takojšen začetek novega postopka in v določenem časovnem zaporedju tudi uresničitve razveznega pogoja, omogoča, da kljub obstoju kršitev izkažejo svojo zanesljivost, in tako ohranijo svoj položaj izvajalca in obstoječe pogodbeno razmerje. Določba sicer ni bila predmet presoje US, vsebinsko pa sledi odločitvi sodišča tudi v primerih vseh drugih naročil, ki niso delovno intenzivne storitve.

4. člen

V 67.a členu se v prvem odstavku doda nova a) točka, ki se glasi:

»a) izvajalcu ali podizvajalcu ali osebi, ki je članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa izvajalca ali podizvajalca ali osebi, ki ima pooblastila za njegovo zastopanje ali odločanje ali nadzor v njem, je bila izrečena pravnomočna sodba, ki ima elemente kaznivih dejanj, naštetih v prvem odstavku 75. člena tega zakona,«.

Dosedanje a), b) in c) točka postanejo b), c) in d) točka.

V tretjem odstavku se za prvim stavkom doda besedilo, ki se glasi: »Kot zadosten dokaz, da ne obstajajo okoliščine iz a) točke prejšnjega odstavka, naročnik sprejme izpis iz ustreznega registra, kakršen je sodni register in izpis ni starejši od 4 mesecev od dneva preverjanja ali je pridobljen najpozneje v 10 dneh od roka za preverjanje, če tega registra ni, pa enakovreden dokument, ki ga izda pristojni sodni ali upravni organ v Republiki Sloveniji, drugi državi članici ali matični državi ali državi, v kateri ima sedež gospodarski subjekt, in iz katerega je razvidno, da ne obstajajo okoliščine iz a) točke prejšnjega odstavka.«.

V dosedanjem drugem stavku, ki postane tretji stavek, se beseda »prejšnji« nadomesti z besedo »prvi«, besedilo »nista izpolnjena razloga« se nadomesti z besedilom »niso izpolnjene okoliščine«, besedili »a) in c)« pa se obakrat nadomestita z besediloma »a), b) in c)«.

V četrtem odstavku se za prvim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Izvajalec ali stranka okvirnega sporazuma lahko v roku petih dni od prejema obvestila naročniku predloži dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju okoliščin.«.

V dosedanjem drugem stavku, ki postane tretji stavek, se za besedo »izvajalcu« črta vejica in doda besedilo »in če izvajalec ni predložil dokazov ali če jih je, pa naročnik oceni, da ti ukrepi ne zadoščajo,«.

V dosedanjem tretjem stavku, ki postane četrti in peti stavek, se za besedo »roku« doda besedilo, ki se glasi: »petih dni od prejema obvestila naročniku predloži dokaze, da je podizvajalec sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju okoliščin. Če izvajalec ni predložil dokazov za podizvajalca ali če jih je, pa naročnik oceni, da ti ukrepi ne zadoščajo, lahko izvajalec v roku«.

Obrazložitev k 4. členu:

S tem členom se vezano na ugotovljeno neustavnost točke c) drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 67.a člena ZJN-3 (preverjanje in razvezni pogoji v primeru delovno intenzivnih storitev) na podlagi ugotovitve US RS, da zakonodajalec ni imel razumnega razloga, stvarno povezanega s predmetom urejanja, za določitev razveznega pogoja v primeru podane okoliščine najmanj dveh kršitev v zvezi z delovnim časom in počitkom, v primeru kaznivih dejanj pa ne, 67.a člen zakona dopolnjuje na način, da se obvezno polletno preverjanje delovno intenzivnih pogodb ali okvirnih sporazumov širi z dodatno okoliščino, tj. nekaznovanostjo. Prav tako pa se po analogiji z rešitvami tega predloga zakona k 75. členu obstoječega zakona (op. pri obeh določilih gre namreč za primerljiva ustavno pravna vprašanja z razliko, da gre pri vsaki izmed njiju za različne faze javnega naročila; pri enem za postopkovno, pri drugem pa za pogodbeno/izvedbeno fazo) dopolnjujejo pravila glede uresničevanja razveznega pogoja. Povsem na novo se namreč tudi v izvedbeni fazi uvaja možnost uveljavljanja popravnega mehanizma, in sicer lahko na podlagi obvestila naročnika, dokaze, da je sprejel zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokaže svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev, predloži tako izvajalec kot podizvajalec (op. za podizvajalca mora predmetne dokaze predložiti izvajalec, če ti niso zadostni pa se podizvajalca lahko tudi zamenja). To pomeni, da mora naročnik v primeru ugotovitve obstoja katerekoli od štirih zakonsko predvidenih okoliščin, ki bi sicer narekovale takojšen (ali v predpisanem roku) začetek novega postopka in v predvidenem

časovnem zaporedju tudi nastop razveznega pogoja, predhodno omogočiti uveljavljanje popravnega mehanizma, in sicer ne glede na vrsto okoliščine, ki je izpolnjena. Na ta način se zagotavlja, da so vsi gospodarski subjekti obravnavani enako.

Poleg navedenega, kar pa ne pogojuje odločba US RS, se v 67.a členu glede dokazil za preverjanje nekaznovanosti, z namenom poenostavitve preverjanja, primerljivo kot to že ureja tretji odstavek 77. člena obstoječega zakona (op. za dokazovanje v postopku javnega naročanja), določa, kaj šteje za zadosten dokaz za neobstoj te okoliščine tudi pri preverjanju pogodb. Kot ustrezna tako štejejo potrdila v določenem časovnem razponu, kar omogoča, da se kot dokazilo lahko upošteva tudi starejša dokazila.

5. člen

V 75. členu se v šestem odstavku v č) točki v drugem stavku za besedo »upravičeno« črta vejica in doda besedilo »tudi v primeru,«. Na koncu točke se podpičje nadomesti s piko in doda besedilo, ki se glasi: »Organ, pristojen za varstvo konkurence lahko ob upoštevanju zahtevnosti zadeve ali iz razlogov na strani stranke, zoper katero je podana prijava, ta rok izjemoma podaljša za največ 15 dni, o čemer mora naročnika obvestiti najkasneje zadnji dan izteka roka;«.

V devetem odstavku se za besedo »prvega« doda vejica in besedilo »drugega, četrtega«, za besedo »prvi« pa se doda vejica in besedilo »drugi, četrti«.

V desetem odstavku se besedilo »ali odločbe o prekršku« črta.

Obrazložitev k 5. členu:

S predlagano spremembo šestega odstavka 75. člena se zaradi večje pravne jasnosti določa, da je presumpcija obstoja upravičenega suma o obstoju nedovoljenega dogovarjanja le ena od možnih okoliščin, ki predstavljajo resen indic, ne pa tudi edina, kar pomeni, da ima naročnik možnost proste presoje indicev in odločanja o kršitvi na podlagi te določbe tudi, če ne posreduje prijave organu, pristojnemu za varstvo konkurence. Slednjemu pa se zaradi določenih zahtevnih primerov daje tudi možnost daljšega roka za odziv, pri čemer je organ o tem dolžan naročnika obvestiti.

Predlog spremembe devetega odstavka pa sledi odločitvi US RS. Vezano na ugotovljeno protiuustavnost točke b) četrtega odstavka 75. člena ZJN-3 (razlogi za izključitev) se na podlagi ugotovitve US RS, da zakonodajalec ni imel razumnega razloga za razlikovanje med izključitvenimi razlogi v zvezi z možnostjo mehanizma popravni ukrepov (prvi stavek 38. točke odločbe sodišča) 75. člen obstoječega zakona dopolnjuje na način, da se po predlagani ureditvi – za razliko od prej, uveljavljanje popravnega mehanizma omogoči (oziroma dovoli) v primeru obstoja kateregakoli izključitvenega razloga po tem členu, bodisi obveznega ali fakultativnega. Povedano drugače, predlog širi podlage (položaje) za dopustnost uveljavljanja popravnega mehanizma. Poleg dosedanjih položajev iz prvega odstavka 75. člena (nekaznovanost) in šestega odstavka 75. člena (fakultativni izključitveni razlogi), se v devetem odstavku dodaja še položaje iz drugega in četrtega odstavka 75. člena (izpolnitev obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti; ne-uvrščenenost v evidenco gospodarskih subjektov z izrečenimi stranskimi sankcijami izločitve iz postopkov javnega naročanja in ne-kaznovanost za delovnopravne prekrške). S tem bodo vsi gospodarski subjekti, pri katerih se ugotovi obstoj kateregakoli razloga za izključitev in bodo v določenem prepovedanem položaju, imeli možnost predložiti dokaze, da so sprejeli zadostne ukrepe, s katerimi lahko dokažejo svojo zanesljivost kljub obstoju razlogov za izključitev (popravni mehanizem), in s tega vidika, na kar opozarja US

RS, obravnavani enako. V preostalem delu pravila uveljavljanja popravnega mehanizma ostajajo nespremenjena.

6. člen

V 111. členu se v drugem odstavku za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. ne pošlje obrazložitve izvedbe postopka s pogajanjem brez predhodne objave ali je ne pošlje v roku, ki je določen (46. člen);«.

Dosedanja 2. do 8. točka postanejo 3. do 9. točka.

V drugem odstavku se v 7. točki besedilo »četrti in osmi« nadomesti z besedilom »peti in deveti«.

Obrazložitev k 6. členu:

Predlog dopolnjenega 46. člena določa novo obveznost naročnikov pri uporabi postopkov s pogajanjem brez predhodne objave, in sicer posredovanje namere o začetku tega postopka skupaj z obrazložitvijo Državni revizijski komisiji in zagovornikom javnega interesa. S predlogom te spremembe oziroma dopolnitvijo 111. člena pa se opustitev obveznega ravnanja naročnikov v tem primeru sankcionira kot prekršek.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

(zaključitev postopkov)

(1) Postopki oddaje javnih naročil, za katere so bila obvestila o javnem naročilu poslana v objavo pred uveljavitvijo tega zakona, se izvedejo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki s pogajanjem brez predhodne objave se izvedejo po dosedanjih predpisih, če je že bilo poslano povabilo k oddaji ponudb.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko naročnik ob upoštevanju tega zakona spremeni dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma navedbe v objavljenem obvestilu o javnem naročilu in javno naročilo odda v skladu z določbami tega zakona, če še ni potekel rok za predložitev ponudb.

Obrazložitev k 7. členu:

S tem členom se urejajo prehodne določbe postopkov, ki so začeti pred uveljavitvijo tega zakona.

8. člen

(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Določba novega tretjega odstavka 21. člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2024.

Obrazložitev k 8. členu:

Ta člen določa začetek veljavnosti tega zakona in začetek izvajanja obveznosti objave letnih načrtov naročil iz novega tretjega odstavka 21. člena zakona.